

Sprawozdanie
z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście
Ulanów na lata 2023-2025
za 2024 rok

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Ulanów na lata 2023-2025 został przyjęty w dniu 22 lutego 2023 roku uchwałą Rady Miejskiej w Ulanowie.

Analiza realizacji Programu za 2024 r. pozwala na stwierdzenie , że w Gminie i Mieście Ulanów podejmowane były działania w obszarze wspierania rodziny zgodnie z założeniami i celami Programu.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie .

Zgodnie z art. 8 ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie , które polega w szczególności na :

- 1) Analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie ;
- 2) Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny ;
- 3) Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- 4) Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) Pomocy w integracji rodziny ;
- 6) Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) Dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone w formie: pracy z rodziną , pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, pracy na rzecz rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem , z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Poniżej przedstawiam działania jakie zostały zrealizowane w 2024 roku w odniesieniu do zadań własnych gminy wymienionych w art.176 ustawy.

I. Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Uchwałą Nr XL/328/2023 z dnia 22 lutego 2023 r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy i Miasta Ulanów na lata 2023-2025.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny.

W 2024 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej był zatrudniony asystent rodziny na umowę o pracę (½ etatu) , który posiadał wymagane kwalifikacje.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem , w tym placówek wsparcia dziennego , oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

W roku 2024 rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny mogły skorzystać z takiej pomocy . W tym celu OPS zatrudniał asystenta rodziny , który swoją pomocą obejmował 8 rodzin. (16 dzieci)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ulanowie realizował **rządowy program wspierania rodziny „ Asystent Rodziny w 2024 „** ogłoszony przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej dotyczący dofinansowania kosztów wypłaty dodatku do wynagrodzenia oraz części kosztów zatrudnienia asystentów rodziny.

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych . Ponadto powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin wspieranych pomocą asystenta są: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie , niepełnosprawność, niewydolność wychowawcza,

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

Udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej , w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- monitorowanie rodzin będących pod opieką, czy są zdrowe, czy nie powinny skorzystać z konsultacji lekarskiej i czy nie są poddane kwarantannie,
- prowadzenie działań informacyjnych związanych z zachowaniem zasad higieny wskazanych przez Głównego Inspektora Sanitarnego
- udzielanie pomocy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb życiowych w tym dotyczy to żywności i środków czystości
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie
- kształtowanie właściwej postawy w kwestii profilaktyki zdrowotnej – przekazywanie nr telefonu do specjalistów, w zależności od potrzeb,
- edukacja prawna, informacja o nieodpłatnych poradach prawnych na terenie Gminy i miasta Ulanów, korzystanie z usług radców prawnych,
- wprowadzenie podziału obowiązków między domowników, w celu wyrobienia nawyków dbania o przestrzeń w koło siebie,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym analiza dochodów i wydatków , nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami finansowymi poprzez stopnia ważności potrzeb , niebezpieczeństwa (zobowiązania wynikające z podjęcia pożyczki gotówkowej , zakupów na raty itp. ,
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody , prądu , gazu itp.

- porządkowanie dokumentacji,
- pomoc przy składaniu wniosków o świadczenia wychowawcze 800+, Aktywny rodzic, Dobry Start przez PUE ZUS,
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, oswojenie się z programami komputerowymi, załatwianie spraw drogą mailową.
- trening w zakresie rozporządzania budżetem domowym. Wyposażenie w wiedzę na temat pozyskiwania mebli używanych z ogłoszeń umieszczonych na stronach internetowych,
- motywowanie członków rodziny do wspólnego przygotowywania posiłków w celu wzajemnej integracji i zaznajomienia się z tajnikami kuchni polskiej,
- edukacja w zakresie recyklingu i ponownego wykorzystywania surowców wtórnych,
- motywowanie dzieci do brania udziału w obowiązkach domowych (dostosowanych do możliwości, wieku dziecka)

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych.

Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej , środowisku wychowawczym , problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacjach rodzic – dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się , wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzebach),
- trening psychoedukacyjny (radzenie sobie ze stresem , zniechęceniem , lękiem bezsilnością i własnymi emocjami),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu , którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji.),
- trening emocjonalno- społeczny (sposoby radzenia sobie z nowymi sytuacjami w nowych miejscach z zachowaniem kultury i adekwatnie do sytuacji)
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologa w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Rudniku nad Sanem ,w Poradni Pedagogiczno – Psychologicznej w Nisku, Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej I Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży „Pozytywka” w Nisku, Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym w Leżajsku, SOW Nowa Sarzyna, Fundacja „Bambini dzieciom” w Biłgoraju,)
- pomoc członkom rodziny w budowaniu poczucia własnej wartości poprzez utrwalanie pozytywnej zmiany i komplementowanie za zaangażowanie w działanie,
- trening emocjonalno- społeczny, wychodzenie ze strefy komfortu, wchodzenie w interakcje z innymi ludźmi, nawiązywanie kontaktów, proszenie i udzielanie pomocy innym,

Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, wspólne gry, zabawy, aktywności sportowe),
- poprawa relacji rodzic – dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki ,ojca , dziecka itp. , rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),
- wdrażanie metod nagradzania i karania (bez stosowania przemocy),
- motywowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu szkolnym dziecka , utrzymywaniu systemowego kontaktu ze szkołą dziecka, dostosowanie się do wymogów systemu szkolnego, nauczanie on-line, korzystanie z dzienników elektronicznych w celu nadzorowania postępów dziecka w nauce,
- Współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

Wspieranie aktywności społecznej rodzin:

Zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej np.:

- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji,
- motywowanie do udziału dzieci w koloniach organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Rzeszowie,
- udział w wydarzeniach szkolnych(udział w rozpoczęciu roku szkolnego , pasowaniu na ucznia, spotkanie z Mikołajem, uczestnictwo w imprezach okolicznościowych tj. Dzień Babci, Dziadka, zabawa choinkowa)
- motywowanie rodziny do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, nawiązywanie trwałych relacji z rówieśnikami,
- Aktywowanie rodzin (dzieci) do uczestnictwa w przedsięwzięciach kulturowo- oświatowych na terenie gminy Ulanów, mających na celu poszerzanie zainteresowań u młodych ludzi oraz integracje ze środowiskiem poza domem rodzinnym,
- uświadamianie z możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej na terenie Gminy i Miasta Ulanów

Motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- Rejestracja podopiecznego w PUP Nisko, nadanie mu statusu bezrobotnego w celu uzyskania aktualnych informacji dotyczących ofert pracy,
- zapoznanie z procedurą ubiegania się o staż w PUP, złożenie przez podopieczną wniosku,
- napisanie CV oraz listu motywacyjnego celem odpowiedzi na poszczególne oferty pracy,
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Nisku ,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP.

Udzielanie pomocy w poszukiwaniu , podejmowaniu pracy zarobkowej:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- kontakt z PUP Nisko w celu analizowania aktualnych ofert pracy i dostosowywanie ich do potrzeb i umiejętności podopiecznych
- obserwowanie sytuacji na rynku lokalnym, poszukiwanie pracy metodą pantoflową
- motywowanie podopiecznych do kontaktowania się z potencjalnymi pracodawcami, pomoc w skompletowaniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia,
- doradztwo zawodowe,
- instruktaż jak przygotować się do rozmowy o pracę, informacje dotyczące danych zawartych w CV i Liście motywacyjnym,

Udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych:

Psychoedukacja w pedagogice jest środkiem przy wszelkiego typu trudnościach wychowawczych czy też trudnościach zachowania w kontaktach społecznych. Stosowana z powodzeniem w celach edukacyjnych , jak: kursy szybkiego czytania , zajęcia korekcyjno-kompensacyjne wspomagające rozwój przy wykorzystaniu aktywnych technik uczenia się. W roku 2024 ze wsparcia w postaci psychoedukacji realizowanej przez:

- Bezpłatna Pomoc Psychologiczna „Pozytywka” – 1 dziecko
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym w Leżajsku-1 dziecko,
- Zajęcia korekcyjno- kompensacyjne na terenie placówki PSP Ulanów- 1 dziecko
- Dziecko objęte wsparciem nauczyciela współorganizującego zajęcia na terenie PSP Ulanów- 1 dziecko

Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci:

- konsultacje dla rodziców (jak motywować dzieci do nauki , konsultacje w związku z karaniem i nagradzaniem dzieci, zacieśnienie więzi poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego),

Zgodnie z Ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 8 ust. 3 : „*Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego*”

2.Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

W roku 2024 nie realizowaliśmy w/w punktu.

3.Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

OPS nie prowadzi placówek.

4.Finansowanie:

- a) **Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny** (Szkolenie „ABC Asystenta Rodziny. Obowiązki i dokumentacja pracy.”

b) Kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 (np. związanych z pomocą w prowadzeniu gospodarstwa domowego), ponoszonych przez rodziny wspierające (w roku 2024 nie ponosiliśmy takich kosztów).

5.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku adopcyjnym.

Ponoszenie kosztów pobytu w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych

była to kwota 213 388,77 zł dla 11 dzieci.

Zgodnie z art.191 ust. 8 i 9 w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka , placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na zamieszkanie dziecka , ponosi odpłatność za jego pobyt w pierwszym roku 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka , w drugim roku pobytu 30 % , w trzecim i następnych 50 %.

Zadanie to w całości finansowane jest ze środków własnych gminy.

6.Sporządzanie sprawozdania

Ze szkołami na terenie Gminy i Miasta Ulanów , Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nisku oraz innymi instytucjami zajmującymi się sprawami rodziny. W przypadku stwierdzenia zagrożenia lub bardzo niepokojącej sytuacji w rodzinie – natychmiast o takiej okoliczności informujemy Sąd Rejonowy w Nisku.

Potrzeby związane z realizacją zadań ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W budżecie OPS na 2024 rok zostały zaplanowane środki finansowe na zabezpieczenie realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przy uwzględnieniu dotacji w ramach programu MRPiPS – asystent rodziny.

Od 2 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Ulanowie swoje zadania realizował asystent rodziny. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r. praca asystenta rodziny ma na celu pomoc w przezwyciężeniu trudnej sytuacji rodzinnej. Praca asystenta opierać się powinna na bezpośrednim kontakcie z klientami w ich miejscu zamieszkania.

W związku z powyższym częste wyjazdy w teren są niezbędne dla prawidłowej realizacji zadań asystenta rodziny, ponad 70% całego czasu pracy. Pozostały czas pracy przeznaczony był na współpracę z instytucjami, urzędami, służbą zdrowia itp. oraz przygotowanie, usystematyzowanie i wypełnianie dokumentacji. Działania, które są podejmowane na rzecz wprowadzenia pozytywnych zmian w rodzinie są liczne i wielokierunkowe. Dla każdej rodziny, po wcześniejszej ocenie sytuacji, został stworzony indywidualny plan pracy, który jest realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

Potrzeby związane z realizacją zadań w 2024 roku to realizowanie gminnego systemu wspierania rodzin wieloproblemowych, który jest zbiorem mechanizmów i oddziaływań na rzecz tych rodzin, wyznacza kierunki podejmowania inicjatyw i działań na rzecz wspierania rodzin. W 2024 roku za ważne przyjęto: wdrażanie i realizowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny; realizację i intensyfikację działań profilaktycznych oraz metod pracy z rodziną, mających na celu utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku; doskonalenie i rozwój współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji, mających kontakt z dzieckiem i jego rodziną; wspomaganie funkcjonowania rodzin z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój systemu wsparcia rodziny i profilaktykę; realizowanie i doskonalenie kompleksowego i spójnego systemu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego; kontynuowanie realizacji zadań, wynikających z programów z zakresu wspierania rodziny; zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie ewentualnych wydatków związanych z opieką i wychowaniem dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, bądź placówce opiekuńczo – wychowawczej. System wsparcia rodziny w Gminie i Mieście Ulanów ma charakter lokalny, stwarza możliwość skorzystania z tego systemu odpowiednio do potrzeb rodziny mając na uwadze przede wszystkim dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych.